

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ

**Робоча програма
для студентів усіх спеціальностей
першого (бакалаврського) рівня**

Укладачі: **Гавкалова Н. Л.** _____
Грузд М. В. _____
Мельник В. І. _____
Шумська Г. М. _____

Відповідальний за видання **Гавкалова Н. Л.** _____

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018**

УДК 330(477)(07)

ББК 65.9(4УКР)р

Е-45

Затверджено на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки.

Протокол № 3 від 26 вересня 2017 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: Гавкалова Н. Л.

Грузд М. В.

Мельник В. І.

Шумська Г. М.

Економіка України: робоча програма для студентів усіх Е-45 спеціальностей першого (бакалаврського) рівня : [Електронне видання] / укл. Н. Л. Гавкалова, М. В. Грузд, В. І. Мельник, Г. М. Шумська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 51 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня

УДК 330(477)(07)

ББК 65.9(4УКР)р

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2018

Вступ

Новий етап економічних відносин в Україні обумовлює необхідність системного теоретичного дослідження проблеми державного регулювання соціально-економічних процесів, що відбуваються в національній економіці. Особливого теоретичного і практичного значення набуває аналіз форм, методів та інструментів державного втручання; оцінка ефективності взаємодії державного регулювання і механізмів саморегулювання ринку; визначення місця держави в управлінні динамікою національного господарства.

Економіка України виступає цілісною системою організації господарської діяльності, що обмежена державними кордонами. Національна економіка є продуктом тривалої історичної еволюції, вона формується в результаті поглиблення суспільного поділу праці, базується на економічному і політичному суверенітеті та забезпечує реалізацію національних економічних інтересів.

Економіка України є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із навчальних дисциплін підготовки бакалаврів.

Дисципліна "Економіка України" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати практичне вміння щодо аналізу, оцінки і розробки заходів щодо ефективного управління економікою держави (економічним розвитком країни).

Вивчення дисципліни "Економіка України" сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки студентів, формуванню у них навичок з ефективного управління економікою держави у нових умовах господарювання.

Дисципліна "Економіка України" є навчальною дисципліною, яка вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Усі галузі знань	Базова	
Змістових модулів – 2	Усі спеціальності	Рік підготовки	
		1-й	2-й
Семестр			
2-й		1-й	
Загальна кількість годин – 120	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4		30 год	6 год
		Практичні, семінарські	
		30 год	12 год
		Самостійна робота	
		60 год	132 год
		Вид контролю	
		диференційований залік	
	-	-	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 100 %;

для заочної форми навчання – 14 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Економіка України" є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з ефективного управління економікою держави у нових умовах господарювання, розвиток сучасних підходів мислення до функціонування національної економіки, формування теоретико-методологічних засад та методико-практичного інструментарію аналізу основних структурних елементів національним господарством.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

сформувати компетентності щодо використання основних механізмів державного регулювання господарських процесів;

ознайомити студентів з основними формами і методами реалізації механізмів державного регулювання господарських процесів у сучасних умовах України;

сформувати здатність до визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання;

навчитися розробляти пропозиції з ефективного державного регулювання соціально-економічних процесів у країні та її регіонах;

сформувати здатність аналізувати економічну політику за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України;

сформувати компетентності щодо аналізу структури національної економіки за різними критеріями;

сформувати компетентності щодо застосування різних методів та сучасного інструментарію державного управління для підвищення ефективності розвитку національної економіки;

сформувати здатність до визначення стратегічних напрямів інтеграції держави у світове господарство при розширенні зовнішніх зв'язків України, означати перспективи їх розвитку.

Об'єктом навчальної дисципліни є господарські, соціально-економічні та природні процеси і явища, що відбуваються в економіці держави та її регіонів.

Предметом навчальної дисципліни є засвоєння фундаментальних і прикладних засад реалізації системи законів і закономірностей, що регулюють процеси, явища, які відбуваються в господарській практиці на рівні регіону та держави.

Зміст даної дисципліни є логічним продовженням та має змістовно-методичні зв'язки з такими дисциплінами як "Регіональна економіка", "Політекономія", "Макроекономіка", "Вища математика для економістів", "Статистика" та ін. У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують проведення тренінгів, комплексних консультаційних проєктів, магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний апарат та методологію дослідження проблем у сфері національного господарства;

структуру національної економіки, її характеристики за різними ознаками; основні структурні зв'язки та співвідношення національної економіки; економічну сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні;

теоретичні аспекти державної економічної політики та основні складові механізму її реалізації у країні;

методологічні основи розрахунку основних макроекономічних показників;

сутність економічного зростання;

методологію та інструментарій аналізу складових економічного потенціалу національної економіки;

сутність, принципи програмування і прогнозування національної економіки; показники рівня життя та економічної нерівності, а також чинники, що на них впливають;

взаємозв'язок та взаємозалежність між національною та світовою економіками;

методологію та інструментарій аналізу основних структурних елементів національної економіки.

вміти:

досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу;

використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні;

обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої державної економічної політики у країні;

розраховувати основні макроекономічні показники в країні та застосовувати їх економічну сутність для ефективного державного регулювання економіки країни;

визначати основні показники, що характеризують економічне зростання (спад) в країні, та застосовувати їх у процесі державного регулювання економіки країни;

аналізувати внутрішнє та зовнішнє інституційне середовище для досягнення ефективності економічної діяльності країни;

застосовувати в дослідженнях різні методи прогнозування та планування

національної економіки;

характеризувати тенденції зовнішньоекономічної діяльності та економічної безпеки країни;

робити обґрунтовані висновки щодо стану її економіки певної країни, резервів та перспектив її розвитку.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ЕУ* 1	Використовувати механізм дієвого державного регулювання господарських процесів в економіці України	Визначати мету та обґрунтовувати ефективні напрями державного регулювання господарських процесів на макро- та мезорівнях
		Використовувати методи й інструменти регулювання економіки країни
		Оцінювати вплив факторів економічного зростання, розраховувати показники кількісних та якісних змін економічного розвитку країни
		Застосовувати показники оцінки ефективності національної економіки країни
		Приймати управлінські рішення щодо реформування національної економіки, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід
ЕУ 2	Обґрунтовувати напрями ефективної реалізації макро-економічної політики стимулювання економічного зростання національної економіки	Здійснювати оцінку ефективності використання елементів економічного потенціалу та національного багатства
		На основі аналізу галузевої структури національної економіки визначати необхідні напрямки структурних зрушень з метою досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування
		Визначати та обґрунтовувати доречні методи прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку національної економіки
		Обґрунтовувати напрями економічної і політичної інтеграції України до світового господарства

* Економіка України

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено у додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Структура та основні системи економіки України

Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"

1.1. Мета, об'єкт, предмет та основні поняття дисципліни.

Поняття, сутність, умови виникнення та головні засади національної економіки. Предмет дисципліни "Економіка України". Мета й основні завдання дисципліни "Економіка України". Інструменти для досягнення цілей національної економіки. Регіональна економіка як складова національної економіки країни. Основні об'єкти та суб'єкти економіки України. Ключові ознаки розвитку національної економіки в Україні.

1.2. Методологія дисципліни "Економіка України".

Методи вивчення дисципліни "Економіка України": загальнонаукові та конкретно-наукові.

1.3. Місце і роль дисципліни "Економіка України" у системі економічних та інших дисциплін.

Взаємозв'язок дисципліни "Економіка України" з іншими дисциплінами і науками. Основний внесок дисципліни "Економіка України" у розвиток економічних та інших дисциплін.

Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики

2.1. Необхідність державного регулювання економіки та економічної політики.

Сучасне розуміння сутності державного регулювання економіки та економічної політики. Основна мета державного регулювання економіки та економічної політики. Економічна політика як економічна категорія. Держава та її роль у регулюванні економіки. Обґрунтування доцільності державного втручання в економіку країни та реалізації ефективної державної економічної політики.

2.2. Сутність, об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки та економічної політики.

Економічна сутність об'єктів і суб'єктів державного регулювання еко-

номіки та економічної політики. Предмет, методи і завдання державного регулювання економіки та економічної політики. Основні принципи державного регулювання економіки країни. Рівні, на яких реалізується державна економічна політика. Фактори, що впливають на економічну політику держави. Сутність "глобалізаційних факторів" в економічній політиці держави та їх вплив на суспільний вибір в Україні.

2.3. Методи державного регулювання економіки та економічної політики.

Класифікація основних методів (за формою впливу, за засобами впливу), що використовуються у сфері державного регулювання економіки та економічної політики. Характеристика основних методів у сфері державного регулювання економіки та економічної політики.

2.4. Сутність, цілі та основні види державної економічної політики в Україні.

Сутність та цілі державної економічної політики. Характеристика основних видів державної економічної політики в Україні: соціальної, структурно-галузевої, інвестиційної, грошово-кредитної, бюджетної, цінової, податкової, демографічної, антимонопольної, інноваційної, валютної, екологічної. Основні показники, що використовуються для визначення ефективності реалізації того чи іншого виду державної економічної політики в Україні.

2.5. Складові частини механізму реалізації державної економічної політики.

Сутність механізму реалізації державної економічної політики в Україні та основні його складових частин. Інструменти реалізації державної економічної політики в країні. Пріоритети реалізації сучасної державної економічної політики в Україні.

Тема 3. Політика економічного зростання в економіці України

3.1. Сутність і основні типи економічного зростання в національній економіці країни.

Сутність та основні типи економічного зростання країни. Порівняння понять "економічне зростання" та "економічний розвиток". Фактори, які зумовлюють економічне зростання країни (фактори пропозиції і попиту, фактор економічної ефективності).

3.2. Критерії й основні показники економічного зростання країни.

Способи вимірювання економічного зростання країни. Система показників, які характеризують економічне зростання і економічний розви-

ток країни та її регіонів. Система показників кількісних змін економічного розвитку. Показники якісних змін економічного розвитку: індекс соціального розвитку, індекс розвитку людського потенціалу, індекс бідності та індекс рівня життя населення, комплекс індикаторів сталого розвитку. Критерії економічного зростання (спаду) країни.

3.3. Державна політика стимулювання економічного зростання: стратегії та пріоритети.

Сутність методів і інструментів державного стимулювання економічного зростання в країні. Економічні методи державного регулювання економіки для стимулювання структурних зрушень в Україні на основі використання фіскальних, монетарних, інвестиційних інструментів. Практика реалізації моделі державного стимулювання економічного розвитку країни та її регіонів у стратегічному і тактичному вимірах.

Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі економіки України

4.1. Поняття регіону та основні його функції.

Підходи до визначення поняття "регіон". Визначення типології регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.

4.2. Сутність і цілі регіональної економічної політики.

Сутність, мета та основні завдання регіональної економічної політики. Державна регіональна політика як складова регіональної економічної політики держави.

4.3. Принципи державної регіональної економічної політики в Україні.

Зміст принципів державної регіональної економічної політики та їх практична реалізація в Україні.

4.4. Складові частини державної регіональної економічної політики.

Сутність та зміст основних складових частин державної регіональної економічної політики в Україні.

4.5. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.

Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Повноваження органів місцевого самоврядування.

4.6. Складові частини механізму регіональної економічної політики в Україні.

Нормативно-правові основи реалізації регіональної економічної політики в Україні. Форми, методи та інструменти реалізації регіональної економічної політики. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи.

Змістовий модуль 2

Основний інструментарій управління економікою України

Тема 5. Характеристика економічного потенціалу економіки України та особливості його використання

5.1. Поняття та склад економічного потенціалу національної економіки.

Поняття економічного потенціалу країни. Складові економічного потенціалу. Основні елементи економічного потенціалу. Види економічних ресурсів.

5.2. Національне багатство.

Поняття "національне багатство". Структура національного багатства. Характеристика складових національного багатства (фонди виробничого призначення, фонди невиробничого призначення, фонди особистого споживання). Людський потенціал у процесі виробництва та розвитку економіки держави. Основні види виробничих і невиробничих засобів. Запаси і резерви матеріальні цінності різного призначення. Запаси і резерви натуральні цінності різного призначення. Матеріальні цінності духовної культури. Характеристика природних багатств. Цільова та ресурсна ефективність використання економічного потенціалу.

5.3. Природно-ресурсний потенціал країни.

Характеристика окремих складових природно-ресурсного потенціалу України (мінеральні, земельні, водні, лісові, рекреаційні ресурси). Природні ресурси як економічний фактор. Особливості оцінки окремих видів природних ресурсів. Рівень забезпеченості України природними ресурсами та їх економічна оцінка. Вплив природних ресурсів на економічний розвиток.

5.4. Демографічний та трудовий потенціал.

Роль населення у розвитку економіки та його динаміка (національна категорія населення). Характеристика демографічного потенціалу

Україні. Міграція населення та її види. Аналіз міграційних процесів в Україні. Економічний потенціал населення. Розвиток людського потенціалу національної економіки та його інноваційність. Індекс людського розвитку. Національний ринок праці. Сумарні показники руху населення. Трудовий потенціал країни та регіональні ринки праці. Система показників оцінки якості трудового потенціалу. Людський потенціал в контексті оцінки можливостей економічного зростання України.

5.5. Виробничий і науково-технічний потенціал.

Сутність поняття "виробничий" та "науково-технічний потенціал". Характеристика виробничого потенціалу України та виробнича інфраструктур. Промисловість як провідна галузь національної економіки. Характеристика регіональних комплексів. Основні складові та характеристика науково-технічного потенціалу України. Вплив науково-технічного прогресу на національну економіку. Науково-технічна забезпеченість України. Основні фактори зниження рівня науково-технічного потенціалу.

5.6. Інформаційний потенціал.

Сутність понять "інформаційний потенціал", "національний інформаційний ресурс" та "національний інформаційний простір". Характеристика основних видів інформації. Наявні інформаційні технології та правове регулювання їх використання.

5.7. Зовнішньоекономічний потенціал.

Поняття "зовнішні зв'язки". Форми зовнішніх зв'язків та основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Вплив міжнародного поділу праці на розвиток продуктивних сил. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. Характеристика експортного потенціалу країни. Аналіз факторів, що стримують зростання експорту.

5.8. Екологічний потенціал.

Характеристика екологічної ситуації в країні. Фактори, що негативно впливають на навколишнє середовище та екологію. Екологічна політики як складова регіональної політики. Завдання екологічної політики.

5.9. Продуктивність національного капіталу.

Поняття "національний капітал". Оцінка продуктивності національного капіталу. Ефективність національного капіталу та її головні параметри. Необхідні умови досягнення високого національно-соціального ефекту.

5.10. Ефективність національної економіки.

Ознаки виробничого функціонування праці та капіталу країни. Система показників продуктивного використання задіяного капіталу і робочо-

го часу. Складові вартісної структури створеної одиниці продукту. Кількісні та якісні показники ефективності економічного потенціалу.

Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура

6.1. Господарський комплекс національної економіки: основи формування та особливості структури.

Сутність понять "галузь економіки", "галузева структура господарства" та "галузева структура промисловості". Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Класифікація галузей промисловості. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки.

6.2. Металургійний комплекс та особливості його розвитку в Україні.

Поняття "металургійний комплекс". Роль металургійного комплексу в територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Основні напрями його подальшого розвитку.

6.3. Агропромисловий комплекс національної економіки України.

Поняття агропромислового комплексу та його структура. Основні галузі агропромислового комплексу національної економіки України. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу.

6.4. Транспортний комплекс та особливості його функціонування і розвитку в Україні.

Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу національної економіки України. Аналіз розміщення видів транспорту по території України.

6.5. Паливно-енергетичний комплекс національної економіки України.

Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики.

6.6. Соціальний комплекс національної економіки України та його інфраструктура.

Сутність та інфраструктура соціального комплексу національної економіки України. Основні галузі соціального комплексу країни. Про-

блеми і перспективи розвитку соціального комплексу національної економіки України.

Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки

7.1. Сутність, функції та принципи соціально-економічного прогнозування.

Сутність понять: "прогноз", "програма" та "економічне прогнозування". Форми передбачення. Основні етапи формування прогнозів. Види прогнозів та способи прогнозування. Форми поєднання прогнозу і плану (програми). Функції та принципи соціально-економічного прогнозування. Методи соціально-економічного прогнозування.

7.2. Прогнозування економічного і соціального розвитку національної економіки.

Аналіз економічних, соціальних та науково-технічних процесів і тенденцій національної економіки. Прогнозування економічного і соціального розвитку. Сутність комплексних економетричних моделей розвитку національної економіки. Характеристика макроекономічних моделей прогнозування економіки України.

7.3. Макроекономічне планування.

Сутність понять "план", "планування" та "макроекономічне планування". Макроекономічне планування як засіб формування макропропорцій та забезпечення динамічного розвитку економіки. Принципи макроекономічного планування. Основні види показників макроекономічних планів. Основні методи планово-економічних розрахунків в макроекономічному плануванні.

7.4. Державне програмування розвитку національної економіки.

Поняття програмування як форми поєднання прогнозу та плану. Класифікація програм за різними ознаками. Порядок розробки проекту програми. Програмування економічного і соціального розвитку національної економіки.

Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі

8.1. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність понять "зовнішньоекономічні зв'язки" та "зовнішньоекономічна діяльність". Види зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів міжнародної взаємодії. Аналіз конкурентних переваг національної економіки. Місце України в системі міжнародної торгівлі. Платіжний баланс націона-

льної економіки. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності країни. Проблеми лібералізації державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та залучення іноземних інвестицій в Україну.

8.2. Інтеграція України до світового господарства.

Поняття міжнародної інтеграції. Структура інтеграційного процесу. Інституційні основи і форми економічної та політичної інтеграцій. Сутність та особливості міжнародної економічної інтеграції. Стадії (типи) міжнародної економічної інтеграції. Фактори розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції. Особливості сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції. Інтеграція національних економічних комплексів. Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів та їх вплив на формування національних ринків товарів, послуг, капіталу.

8.3. Сутність процесу регіоналізації та його взаємодія з глобалізацією світового економічного розвитку.

Глобалізація як новий етап інтернаціоналізації світового господарства. Міжнародні економічні організації та їх роль у вирішенні проблем національних економік. Поняття транснаціоналізації. Міжнародна діяльність транснаціональних компаній (ТНК). Оптимізація управління процесами транснаціоналізації в Україні. Взаємозв'язок між процесами транснаціоналізації, регіоналізації та глобалізації. Особливості і напрями залучення України до регіональних об'єднань. Транскордонне співробітництво за участю регіонів України.

4. Структура навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни "Економіка України" студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Тематичний план дисципліни "Економіка України" складається з двох модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена у табл. 4.1.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекційні	практичні	самостійна робота		лекційні	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	6	7	8	9	11
Змістовий модуль 1. Структура та основні системи економіки України								
<i>Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"</i>	12	4	2	6	20	1	2	17
<i>Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики</i>	16	4	4	8	20	1	2	17
<i>Тема 3. Політика економічного зростання в національній економіці</i>	8	2	2	4	17,5	0,5	1	16
<i>Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України</i>	16	4	4	8	17,5	0,5	1	16
Разом за змістовим модулем 1	52	14	12	26	75	3	6	66
Змістовий модуль 2. Основний інструментарій управління економікою України								
<i>Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання</i>	24	6	6	12	20	1	2	17
<i>Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура</i>	16	4	4	8	20	1	2	17
<i>Тема 7. Прогнозування та планування національної економіки</i>	8	2	2	4	17,5	0,5	1	16
<i>Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі</i>	20	4	6	10	17,5	0,5	1	16
Разом за змістовим модулем 2	68	16	18	34	75	3	6	66
Усього годин за дисципліною	120	30	30	60	150	6	12	132

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Структура та основні системи економіки України			
<i>Тема 1.</i> Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Методологічні основи дисципліни "Економіка України"":</i> 1. Основні теорії і концепції розвитку національної економіки. 2. Ознаки та принципи національної економіки. 3. Вплив транскордонного співробітництва на розвиток національної економіки в Україні та інших країнах світу. 4. Зв'язок дисципліни "Економіка України" з іншими дисциплінами	2	Основна [1–6]. Додаткова [9; 12]
<i>Тема 2.</i> Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики"":</i> 1. Основні теорії державного регулювання економіки та економічної політики. 2. Досвід здійснення державного регулювання економіки та економічної політики в Україні та зарубіжних країнах. 3. Сутність, мета та основні завдання державної економічної політики (ДЕП). 4. Принципи реалізації ДЕП та їх застосування на практиці	2	Основна [1–6]. Додаткова [7; 9; 12–15; 17–20; 23–35]

1	2	3	4
	5. Форми, методи та інструменти реалізації ДЕП на макро-, мезо- та мікрорівнях. 6. Протиріччя, що мають місце у процесі реалізації ДЕП в Україні та інших країнах світу		
Змістовий модуль 2.			
Управління об'єктами фінансового менеджменту в проектній діяльності			
<i>Тема 7. Прогнозування та планування національної економіки</i>	<i>Тема семінарського заняття "Прогнозування та планування національної економіки":</i> 1. Сутність і функції соціально-економічного прогнозування. 2. Принципи і методи соціально-економічного прогнозування. 3. Державне програмування та види програм. 4. Державне замовлення і державний контракт у системі регулювання економіки	2	Основна [1–6]. Додаткова [7; 11–13; 22; 31–35]
<i>Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі</i>	<i>Тема семінарського заняття "Національна економіка в глобальному вимірі":</i> 1. Сутність та характеристика сучасного світового господарства. 2. Світові інтеграційні процеси. 3. Інституційні основи і форми економічної і політичної інтеграції України. 4. Форми та інструменти впливу держави на зовнішньоекономічну діяльність. 5. Співробітництво України з міждержавними та регіональними об'єднаннями	2	Основна [1–6]. Додаткова [12; 13; 31–35]
Усього годин		8	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті.

Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 1.</i> Структура та основні системи економіки України	<i>Завдання 1.</i> Здійснення розрахунку основних макроекономічних показників в Україні	2	Основна [1–6]. Додаткова [7; 9; 12–15; 17–20; 23–35]
	<i>Завдання 2.</i> Розрахунок показників економічного зростання в регіонах України	2	Основна [1–6]. Додаткова [11–13; 15; 18–20; 22; 23; 25; 31–35]
	<i>Завдання 3.</i> Проведення аналізу регіональних господарських комплексів України	2	Основна [1–6]. Додаткова [12–14; 21; 31–35]
	<i>Завдання 4.</i> Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні	1	Основна [1–6]. Додаткова [12–14; 21; 31–35]
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 1 "Структура та основні системи економіки України"</i>	1	Основна [1–6]. Додаткова [12–14; 21; 31–35]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Основний інструментарій управління економікою України	<i>Завдання 5.</i> Здійснення аналізу демографічної політики в Україні та розрахунок основних показників	2	Основна [1–6]. Додаткова [12; 16; 21; 31–35]
	<i>Завдання 6.</i> Здійснення аналізу стану розвитку ринку праці в Україні та розрахунок його основних показників	2	Основна [1–6]. Додаткова [12; 16; 21; 31–35]
	<i>Завдання 7.</i> Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні	2	Основна [1–6]. Додаткова [12; 16; 21; 31–35]

1	2	3	4
	<i>Завдання 8.</i> Аналіз галузевої структури національної економіки України та її регіонів	4	Основна [1–6]. Додаткова [7; 10; 12; 13; 21; 31–35]
	<i>Завдання 9.</i> Аналіз зовнішньоекономічної діяльності в Україні та її регіонах	2	Основна [1–6]. Додаткова [12; 13; 31–35]
	<i>Завдання 10.</i> Розрахунок показників, що характеризують основні напрями міжнародної інтеграції країни	1	Основна [1–6]. Додаткова [12; 13; 31–35]
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 2 "Основний інструментарій управління економікою України"	1	Основна [1–6]. Додаткова [7; 10; 12; 13; 21; 31–35]
Разом годин за змістовими модулями		22	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1

Структура та основні системи економіки України

Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики

Практичне завдання 1. Провести аналіз реалізації бюджетної політики в країні на основі розрахунку рівня дефіциту (профіциту) бюджету у відсотках до ВВП за аналізований період. Відомо, що обсяг ВВП у базовому році склав 1 408 800 млн грн, а у звітному році – 1 454 900 млн грн.

Вихідні дані для розрахунку рівня дефіциту (профіциту) бюджету у відсотках до ВВП за аналізований період представлено у таблиці.

Показники	Базовий рік	Звітний рік
Доходи Державного бюджету країни, млн грн	346 054	339 180,3
Видатки Державного бюджету країни, млн грн	395 681,5	403 403,2
Профіцит (дефіцит) Державного бюджету країни	розрахувати	розрахувати

Практичне завдання 2. Розрахувати обсяг чистого внутрішнього продукту та темпи його зростання у поточному році порівняно з попереднім, а також визначити структуру ВВП за роками.

Валовий випуск за всіма видами економічної діяльності у країні у поточному році дорівнює 840 млрд грн, споживання основного капіталу – 150 млрд грн, проміжне споживання – 405 млрд грн, оплата послуг фінансових посередників – 12 млрд грн., розмір податку на додану вартість – 40,5 млрд грн, величина акцизного збору – 21 млрд грн, мито – 19,5 млрд грн, субсидії на продукти – 25,5 млрд грн.

Валовий випуск за всіма видами економічної діяльності у країні у попередньому році дорівнював 750 млрд грн, споживання основного капіталу – 120 млрд грн, проміжне споживання – 375 млрд грн, оплата послуг фінансових посередників – 11,25 млрд грн, розмір податку на додану вартість – 37,5 млрд грн, величина акцизного збору – 18 млрд грн, мито – 19,5 млрд грн, субсидії на продукти – 28,5 млрд грн. Зробити обґрунтовані висновки.

Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України

Практичне завдання. Визначити, чи є перелічені далі галузі промисловості галузями спеціалізації Харківської області.

Відомо, що в Україні загальний обсяг реалізованої промислової продукції у поточному році склав 1 500 518,4 млн грн. Обсяги реалізованої харчової (виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів), машинобудівної (машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування) і легкої продукції (текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів) у поточному році склали відповідно 339 810,0 млн грн, 103 599,7 млн грн і 14 876,6 млн грн.

Головне управління статистики в Харківській області надало такі дані за поточний рік: загальний обсяг реалізованої промислової продукції у Харківській області склав 102 603 876,4 тис. грн; обсяги реалізованої харчової (виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів), машинобудівної (машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування) і легкої продукції (текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів) склали відповідно 26 079,2 млн грн, 13 290,6 млн грн і 1 407,9 млн грн.

Змістовий модуль 2

Основний інструментарій управління економікою України

Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання

Практичне завдання 1. Проведіть експрес-аналіз лісових ресурсів на території Харківського регіону, використовуючи дані, що наведено у таблиці. Регіональний норматив оптимальної лісистості Харківського регіону складає 15 %.

Показники	Базовий рік	Звітний рік
1. Загальна територія регіону, тис. га	3 141,8	3 141,8
у тому числі землі лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	379,5	378,3
2. Загальний запас деревини за звітний період, млн м ³	68,3	68,3
3. Чисельність населення регіону, осіб	2 780 300	2 764 007

Практичне завдання 2. Ґрунтуючись на даних Державної служби статистики України, проаналізуйте динаміку абсолютної та відносної зміни кількості міського населення України за період з 01.01.2010 р. до 01.01.2017 р. Побудуйте графік, який висвітлює тенденції зміни кількості міського населення за роками. Зробіть необхідні висновки. Вихідні дані подано у таблиці.

Роки	Кількість наявного населення України	
	всього, тис. осіб	у тому числі міське населення, %
на 01.01.2010	45 962,9	68,59
на 01.01.2011	45 778,5	68,68
на 01.01.2012	45 633,6	68,77
на 01.01.2013	45 553,0	68,88
на 01.01.2014	45 426,2	68,98
на 01.01.2015	42 929,3	69,12
на 01.01.2016	42 760,5	69,19
на 01.01.2017	42 584,5	69,23

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 50 % (60 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (120 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання домашніх завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1 Структура та основні системи економіки України				
<i>Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	6	Презентація результатів	Основна [1–6]. Додаткова [9; 12]
<i>Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Написання есе на тему "Досвід здійснення державного регулювання економіки та економічної політики в Україні та зарубіжних країнах". Виконання <i>домашнього завдання</i> "Визначення основних завдань державного регулювання економіки України на основі діючої нормативно-правової бази". Підготовка до контрольної роботи за темами 1-2	8	Перевірка есе. Захист домашнього завдання. Письмова контрольна робота за темами 1-2	Основна [1–6]. Додаткова [7; 9; 12–15; 17–20; 23–35]
<i>Тема 3. Політика економічного зростання в національній економіці</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Політика економічного зростання в національній економіці"	4	Презентація результатів	Основна [1–6]. Додаткова [11–13; 15; 18–20; 22; 23; 25; 31–35]
<i>Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання <i>домашнього завдання</i> "Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи". Підготовка до колоквиуму	8	Захист домашнього завдання	Основна [1–6]. Додаткова [12–14; 21; 31–35]
Усього за змістовим модулем 1		26		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 2 Основний інструментарій управління економікою України				
<i>Тема 5.</i> Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання". Виконання <i>домашнього завдання</i> "Рівень та якість життя населення в Україні та інших країнах світу". Підготовка до контрольної роботи за темою 5	12	Презентація результатів. Захист домашнього завдання. Письмова контрольна робота за темою 5	Основна [1–6]. Додаткова [12; 16; 21; 31–35]
<i>Тема 6.</i> Господарський комплекс національної економіки і його структура	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання <i>домашнього завдання</i> "Специфіка функціонування та розвитку господарського комплексу в Україні (із використанням сучасних статистичних даних)"	8	Захист домашнього завдання	Основна [1–6]. Додаткова [7; 10; 12; 13; 21; 31–35]
<i>Тема 7.</i> Прогнозування та планування національної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Прогнозування та планування національної економіки"	4	Презентація результатів.	Основна [1–6]. Додаткова [7; 11–13; 22; 31–35]
<i>Тема 8.</i> Національна економіка в глобальному вимірі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Національна економіка в глобальному вимірі". Написання есе на тему: "Співробітництво України з міждержавними та регіональними об'єднаннями".	10	Презентація результатів. Перевірка есе. Захист домашнього завдання	Основна [1–6]. Додаткова [12; 13; 31–35]

1	2	3	4	5
	Виконання <i>домашнього завдання</i> "Проведення порівняльного аналізу реалізації зовнішньоекономічної політики в Україні та в інших країнах світу". Підготовка до колоквіуму			
Усього за змістовим модулем 2		34		
Усього годин за дисципліною		60		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"

1. Дайте визначення понять "Економіка України" та "регіональна економіка".
2. Що вивчає національна економіка як навчальна дисципліна?
3. Які основні завдання національної економіки?
4. Назвіть об'єкти та суб'єкти національної економіки в Україні? Наведіть приклади.
5. Охарактеризуйте основні принципи розвитку національної економіки в Україні. Які, на Ваш погляд, є найбільш значущими?

Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики

1. Що Ви розумієте під поняттям "державна економічна політика"?
2. Назвіть головні цілі державної економічної політики в Україні.
3. Охарактеризуйте основні види державної економічної політики та зміст основних її принципів.
4. На які органи влади покладено реалізацію державної економічної політики в Україні?
5. Назвіть та охарактеризуйте основні методи реалізації державної економічної політики в Україні.

Тема 3. Політика економічного зростання в національній економіці

1. Як співвідносяться поняття "економічне зростання" та "економічний розвиток"?

2. Які типи економічного зростання Ви знаєте?
3. Охарактеризуйте основні фактори економічного зростання.
4. Дайте характеристику основних теорій економічного розвитку.
5. За допомогою яких показників можна виміряти рівень економічного зростання у країні?

Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України

1. Що Ви розумієте під поняттями "регіон" і "регіональна політика"?
2. Назвіть головні цілі регіональної політики в Україні.
3. Охарактеризуйте державну регіональну економічну політику та зміст основних її принципів.
4. У чому полягає роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіонів України?
5. За допомогою яких інструментів здійснюється реалізація державної регіональної економічної політики в Україні?

Тема 5. Характеристика економічного потенціалу економіки України та особливості його використання

1. Дайте визначення поняттю "економічний потенціал". Назвіть та охарактеризуйте складові економічного потенціалу регіону.
2. Що Ви розумієте під поняттям "національне багатство"?
3. Які елементи входять до складу природно-ресурсного потенціалу?
4. Поясніть суть економічної оцінки природних умов та природних ресурсів.
5. Назвіть та охарактеризуйте складові науково-технічного потенціалу країни.

Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура

1. Дайте визначення поняттю "господарський комплекс" і "міжгалузевий комплекс".
2. Наведіть структуру металургійного комплексу України.
3. Охарактеризуйте основні фактори, що впливають на економічне положення вітчизняної металургії.
4. Охарактеризуйте особливості розміщення та розвитку агропромислового комплексу України.

5. Визначте характеристики транспортного комплексу. Назвіть та охарактеризуйте види транспорту.

Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки

1. Дайте визначення поняттю "план" та "прогноз".
2. Розкрийте сутність таких категорій, як програма та програмування. Які основні ознаки класифікації програм?
3. Охарактеризуйте основні етапи формування прогнозів.
4. Які основні методи планово-економічних розрахунків в макроекономічному плануванні?
5. Назвіть та охарактеризуйте функції соціально-економічного прогнозування.

Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі

1. Дайте визначення поняттю "міжнародні економічні зв'язки" та "міжнародна економічна інтеграція".
2. Назвіть нормативно-правові акти, що виступають законодавчою базою реалізації інтеграційних процесів в Україні.
3. Назвіть та охарактеризуйте типи міжнародної економічної інтеграції.
4. Які існують види міжнародних економічних зв'язків?
5. Назвіть та охарактеризуйте фактори розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	Лекція проблемного характеру з питання "Особливості трансформації та розвитку національної економіки України в умовах реформ", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики	Лекція проблемного характеру з питання "Необхідність державного регулювання господарських процесів та економічної політики в Україні та інших країнах світу", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу. Кейс "Вибір моделі державного регулювання економіки та економічної політики для України"
<i>Тема 3.</i> Політика економічного зростання в національній економіці	Лекція проблемного характеру з питання "Оцінка рівня економічного розвитку у регіонах України", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу. Кейс "Вплив зовнішніх факторів на динаміку економічного зростання України та її регіонів"
<i>Тема 4.</i> Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Механізм реалізації регіональної економічної політики у системі національної економіки України"; презентація результатів роботи в малих групах, банки візуального супроводу
<i>Тема 5.</i> Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Рівень та якість життя населення України"; презентація результатів роботи в малих групах, банки візуального супроводу. Кейс "Економічна оцінка природних ресурсів: витратний та рентний підходи"

1	2
<i>Тема 6.</i> Господарський комплекс національної економіки і його структура	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Загальна характеристика господарського комплексу національної економіки України"; презентація результатів роботи в малих групах, банки візуального супроводу. Кейс "Формування кластерної системи в Україні та її регіонах"
<i>Тема 7.</i> Прогнозування та програмування національної економіки	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Використання програмно-цільового методу фінансового планування"; презентація результатів роботи в малих групах, банки візуального супроводу
<i>Тема 8.</i> Національна економіка в глобальному вимірі	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Основні етапи економічної інтеграції"; презентація результатів роботи в малих групах, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-

лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1.</i> Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Методологічні основи дисципліни "Економіка України""	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 2.</i> Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики". <i>Завдання 1.</i> Здійснення розрахунку основних макроекономічних показників в Україні	Семінари-дискусії, презентації. Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
<i>Тема 3.</i> Політика економічного зростання в національній економіці	<i>Завдання 2.</i> Розрахунок показників економічного зростання в регіонах України	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
<i>Тема 4.</i> Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України	<i>Завдання 3.</i> Проведення аналізу регіональних господарських комплексів України. <i>Завдання 4.</i> Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв
<i>Тема 5.</i> Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання	<i>Завдання 5.</i> Здійснення аналізу демографічної політики в Україні та розрахунок основних показників. <i>Завдання 6.</i> Здійснення аналізу стану розвитку ринку праці в Україні та розрахунок його основних показників. <i>Завдання 7.</i> Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв
<i>Тема 6.</i> Господарський комплекс національної економіки і його структура	<i>Завдання 8.</i> Аналіз галузевої структури національної економіки України та її регіонів	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
<i>Тема 7.</i> Прогнозування та планування національної економіки	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Прогнозування та планування національної економіки"	Семінари-дискусії, презентації

1	2	3
Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі	Семінарське заняття. Тема: "Національна економіка в глобальному вимірі". Завдання 9. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності в Україні та її регіонах. Завдання 10. Розрахунок показників, що характеризують основні напрями міжнародної інтеграції країни	Семінари-дискусії, презентації Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі диференційованого заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;
проведення письмової контрольної роботи;
експрес-опитування;
проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку за накопичувальною бально-рейтинговою системою.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточна контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає тестові та практичні завдання різного рівня складності

відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку за накопичувальною бально-рейтинговою системою у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Студент **не отримує залік**, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 60 балів.

Типова структура колоквиуму за змістовим модулем № 1 за навчальною дисципліною "Економіка України"

1. Тестові завдання (фрагмент).

1. Предметом вивчення дисципліни "Економіка України" є:

а) всі господарські, соціально-економічні та природні процеси і явища, які здійснюються на рівні регіону й держави;

б) виявлення законів, закономірностей і визначення принципів регулювання го-

сподарських, соціально-економічних і природних процесів, явищ, які здійснюються на рівні регіону й держави;

в) взаємозв'язок господарських процесів країни й особливості їхнього протікання на макро-, мезо- і мікрорівнях.

2. Поняття "державне регулювання економіки" з практичної точки зору трактується як:

а) система знань про сутність, закономірності дій і правил використання типових методів і способів впливу держави на хід соціально-економічного розвитку, які спрямовані на досягнення цілей державної економічної політики;

б) сфера діяльності держави для цілеспрямованого впливу на поведінку учасників ринкових відносин з метою забезпечення пріоритетів державної економічної політики;

в) система типових заходів законодавчого, виконавчого й контролюючого характеру, що здійснюються правочинними державними установами й громадськими організаціями з метою стабілізації й пристосування існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінюються.

3. Економічна політика держави – це:

а) сфера діяльності держави для цілеспрямованого впливу на поведінку учасників ринкових відносин з метою забезпечення пріоритетів державної економічної політики;

б) сукупність заходів, дій уряду на вибір і здійснення економічних рішень на макроекономічному рівні;

в) досягнення збалансованості (рівномірності) розвитку національної економіки, виявлення й подолання протиріч соціально-економічного розвитку національної господарської системи.

4. Європейська форма міжнародної інтеграції, заснована на тісному співробітництві двох або декількох територіальних утворень, розташованих у прикордонних регіонах держав Європи, що є сусідами, – це:

а) кластер;

б) єврорегіон;

в) трансграничне співробітництво.

5. Укажіть, який метод дає можливість визначити місце галузі серед інших галузей національної господарської системи країни або певної території (регіону, євро-регіону та ін.), а також вивчити конкретне підприємство та здійснити аналіз його господарської діяльності:

а) метод техніко-економічних розрахунків ефективності;

б) метод аналізу статистичних матеріалів;

в) методи економіко-математичного моделювання.

Практичне завдання 1. Розрахувати величину валового внутрішнього продукту в країні за роками, величину національного доходу за роками та темпи зростання цього показника за даними, наведеними нижче.

У 2015 році валовий випуск за всіма видами економічної діяльності у країні дорівнював 480 млрд грн, амортизаційні відрахування – 75 млрд грн, проміжне споживання становило 160 млрд грн, оплата послуг фінансовим посередникам – 8 млрд грн, податки на продукти – 50 млрд грн, субсидії на продукти дорівнювали 15 млрд грн.

У 2016 році валовий випуск за всіма видами економічної діяльності у країні дорівнював 490 млрд грн, амортизаційні відрахування – 80 млрд грн, проміжне споживання становило 168 млрд грн, оплата послуг фінансовим посередникам – 6,8 млрд грн, податки на продукти – 56 млрд грн, субсидії на продукти дорівнювали 18 млрд грн.

У 2017 році валовий випуск за всіма видами економічної діяльності у країні дорівнював 560 млрд грн, амортизаційні відрахування – 100 млрд грн, проміжне споживання – 270 млрд грн, оплата послуг фінансових посередників – 8 млрд грн, податки на продукти – 54 млрд грн, субсидії на продукти – 17 млрд грн. Зробити обґрунтовані висновки.

Практичне завдання 2. За даними, наведеними у таблиці, визначити: реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) у кожному році; рік, в якому використовується дефлявання або інфлявання ВВП; зміну рівня цін за роками.

Роки	ВВП номінальний, млрд грн	Індекси цін, %
1	560	102
2	589	97
3	610	167
4	555	189

Максимальна кількість балів для оцінки завдань колоквиуму – 10. Кожне завдання колоквиуму оцінюється окремо.

Тестові завдання містять 20 питань. Кожна вірна відповідь на тестове запитання оцінюється в 0,25 балів.

Алгоритм вирішення практичного завдання включає окремі етапи, які відрізняються щодо складності, трудомісткості та значення для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного наступним чином:

Оцінка за правильність виконання **практичного завдання 1 дорівнює 3 балам** і включає:

1 бал за наявність пояснень щодо алгоритму вирішення завдання;

1 бал за арифметичну правильність розрахунків та охайність представлення результатів;

1 бал за логічну послідовність, аргументованість і ґрунтовність висновку.

Оцінка за правильність виконання **практичного завдання 2 дорівнює 2 балам** і включає:

1 бал за правильне представлення та використання методичного апарату (зокрема формул) та арифметичну правильність розрахунків;

1 бал за правильне наведення одиниць виміру показників та наявність висновку.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності		Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Оцінка рівня сформованості компетентностей			
					Форми контролю	MAX бал		
1		2	3	4		5	6	
Змістовий модуль 1							44	
Структура та основні системи економіки України								
Використовувати механізм дієвого державного регулювання господарських процесів в національній економіці	Використовувати переваги країни і підбирати конкретні засоби та інструменти для належного управління національним багатством країни	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	Робота на лекції	1
			СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	Презентація за темою	3
	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України" (продовження)	Робота на лекції	1	
			2	Семінарське заняття	Семінарське завдання за темою "Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	Активна участь у семінарському занятті	1	
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації на тему: "Основні теорії і концепції розвитку національної економіки"	Презентація за темою	3	
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики	Робота на лекції	1	
			2	Семінарське заняття	Семінарське завдання за темою "Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики"	Активна участь у семінарському занятті	1	

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4		5	6
Використовувати методи й інструменти державного регулювання економіки країни та її регіонів	4	CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Написання есе на тему: "Досвід здійснення державного регулювання економіки та економічної політики в Україні та зарубіжних країнах"	Перевірка есе	3
		Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики (продовження)	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання за темою: «Здійснення розрахунку основних макроекономічних показників в Україні» Проведення опитування студентів щодо методологічних основ національної економіки та державного регулювання економіки	Активна участь у виконанні практичних завдань Експрес-контрольна робота	1 3
		CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Визначення стратегічних і тактичних цілей, а також основних завдань державного регулювання економіки України на основі діючої нормативно-правової бази ("дерево цілей")"	Перевірка домашніх завдань (тестування)	2
Оцінювати вплив факторів економічного зростання, розраховувати показники кількісних та якісних змін економічного розвитку країни та її регіонів	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Політика економічного зростання в національній економіці	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання "Розрахунок показників економічного зростання в регіонах України"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Політика економічного зростання в національній економіці"	Презентація за темою	3
Приймати управлінські рішення щодо модернізації територіального управління економікою, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання "Проведення аналізу регіональних господарських комплексів України"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквиуму. Виконання домашнього завдання за темою: "Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи"	Перевірка домашніх завдань (тестування)	2
7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України (продовження)	Робота на лекції	1	

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4		5	6	
		CPC	2	Практичне заняття	Практичне завдання "Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
					Колоквіум за змістовим модулем 1. "Структура та основні системи економіки України"	Підсумкова контрольна робота	10	
			4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Форми та методи реалізації державного управління соціально-економічними процесами у регіоні"	Перевірка домашніх завдань (тестування)	2	
Змістовий модуль 2 Основний інструментарій управління економікою України							56	
Обґрунтовувати напрями ефективної реалізації макроекономічної політики стимулювання економічного зростання національної економіки	Обґрунтовувати критерії для оцінки ефективності використання економічного потенціалу та національного багатства країни	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання	Робота на лекції	1
				2	Практичне заняття	Практичне завдання "Здійснення аналізу демографічної політики в Україні та розрахунок основних показників"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України"	Презентація за темою	3
		9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання (продовження)	Робота на лекції	1
				2	Практичне заняття	Практичне завдання "Здійснення аналізу стану розвитку ринку праці в Україні та розрахунок його основних показників"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Підготовка презентації за темою: "Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання"	Презентація за темою	3
		10	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання (закінчення)	Робота на лекції	1
				2	Практичне заняття	Практичне завдання (кейс) "Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
						Проведення оцінки сформованих компетентностей у студентів щодо розрахунку основних показників використання економічного потенціалу країни	Експрес-контрольна робота	3

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4		5	6
			4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Рівень та якість життя населення в Україні та інших країнах світу"	Перевірка домашніх завдань (тестування)	2
Визначати необхідні напрямки структурних зрушень національної економіки з метою досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання "Аналіз галузевої структури національної економіки України та її регіонів"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Господарський комплекс національної економіки і його структура"	Презентація за темою	3	
	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура (продовження)	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання "Аналіз галузевої структури національної економіки України та її регіонів" (продовження)	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Специфіка функціонування та розвитку господарського комплексу в Україні (із використанням сучасних статистичних даних)"	Перевірка домашніх завдань	2	
Визначати та обґрунтувати доречні методи прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку національної економіки	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Прогнозування та планування національної економіки	Робота на лекції	1
			2	Семінарське заняття	Семінарське завдання за темою "Прогнозування та планування національної економіки"	Активна участь у семінарському занятті	1
		4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Підготовка презентації за темою: "Прогнозування та планування національної економіки"	Презентація за темою	3	
Обґрунтувати напрями економічної і політичної інтеграції України до світового господарства	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне завдання "Аналіз зовнішньоекономічної діяльності в Україні та її регіонах"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4				5	6				
						Проведення оцінки сформованих компетентностей у студентів щодо розрахунку основних показників розвитку господарського комплексу країни				Експрес-контрольна робота	3		
				CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Написання есе на тему: "Співробітництво України з міждержавними та регіональними об'єднаннями"				Перевірка есе	3	
				Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі (продовження)				Робота на лекції	1	
					2	Семінарське заняття	Семінарське завдання за темою "Національна економіка в глобальному вимірі"				Активна участь у семінарському занятті	1	
				CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквіуму. Підготовка презентації за темою: "Національна економіка в глобальному вимірі"				Презентація за темою	3	
				Ауд.	2	Практичне заняття	Практичне завдання "Розрахунок показників, що характеризують основні напрями міжнародної інтеграції країни"				Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
							Колоквіум за змістовим модулем 2. "Основний інструментарій управління економікою України"				Підсумкова контрольна робота	10	
				CPC	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання "Проведення порівняльного аналізу реалізації зовнішньоекономічної політики в Україні та в інших країнах світу"				Перевірка домашніх завдань (тестування)	1	
				УСЬОГО годин		120	Загальна максимальна кількість балів з дисципліни						100
				з них									
<i>аудиторні</i>		60	50 %					<i>поточний контроль</i>	100				
<i>самостійна робота</i>		60	50 %					<i>підсумковий контроль</i>	-				

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	-	100
9	12	5	8	17	9	5	15		
Колоквіум				Колоквіум					
10				10					

Примітка. T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовного модуля			Лекції	Практичні заняття	Домашні завдання	Есе	Презентація	Поточні КР	Колоквіум	Загальна сума
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	1				3			4
		2 тиждень	1	1			3			5
	Тема 2	3 тиждень	1	1		3				5
		4 тиждень	1	1	2			3		7
	Тема 3	5 тиждень	1	1			3			5
	Тема 4	6 тиждень	1	1	2					4
		7 тиждень	1	1	2				10	14
ЗМ 2	Тема 5	8 тиждень	1	1			3			5
		9 тиждень	1	1			3			5
		10 тиждень	1	1	2			3		7
	Тема 6	11 тиждень	1	1			3			5
		12 тиждень	1	1	2					4
	Тема 7	13 тиждень	1	1			3			5
	Тема 8	14 тиждень	1	1		3		3		8
		15 тиждень	1	1			3			5
		16 тиждень		1	1				10	12
Усього			15	15	11	6	24	9	20	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

12. Рекомендована література**12.1. Основна**

1. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: основні поняття, підходи до застосування : навч. посіб. / К. М. Бліщук, Є. Г. Матвіїшин. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2014. – 268 с.
2. Бодров, В. Г. Державне регулювання економіки та економічна : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. – К. : Академ-видав, 2013. – 520 с.
3. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки : підручник / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К. : Знання, 2008. – 398 с.
4. Калетнік Г.М. Національна економіка : навч. посіб. / А. Г. Мазур, О. Г. Кубай. – К. : Ліра-М, 2012. – 428 с.
5. Національна економіка : конспект лекцій / Т. М. Серікова, Н. Л. Гавкалова, А. В. Галушко, М. В. Грузд, Н. М. Зубчинська, О. О. Петряєв. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 228 с.
6. Регіональна економіка : підручник / За заг. ред. проф. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – 464 с.

12.2. Додаткова

7. Бодров В. Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України : наукове видання / В. Г. Бодров, М. В. Гаман, В. О. Гусєв. – К. : НАДУ, 2010. – 73 с.

8. Бюджетний кодекс України (зі змінами, внесеними згідно із законами) № 1275-VI від 16.04.2009 // Відомості Верховної Ради. – 2009. – № 38. – С. 534.
9. Геєць В. М. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. / В. М. Геєць та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 279 с.
10. Господарський кодекс України від 09.01.2007 р. № 549-V // Відомості Верховної Ради. – 2007. – № 12. – С. 106.
11. Економічна теорія: Макро- та мікроекономіка : підручник / за ред. З. Ватаманюка, С. Панчишина. – К. : ВД «Альтернативи», 2005. – 606 с.
12. Ковтун О. І. Національна економіка : курс лекцій. – К. : Ліра-М, 2012. – 388 с.
13. Ковтун О. І. Національна економіка : практикум. – К. : Ліра-М, 2012. – 340 с.
14. Конституція України. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996. – 142 с.
15. Піхоцький В. Ф. Ефективність бюджетної політики як інструмент соціально-економічного розвитку України / В. Ф. Піхоцький // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 30–37.
16. Про зайнятість населення : Закон України № 1725-VI від 17.11.2009 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 8. – С. 54.
17. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України № 4231-VI від 13.01.2012 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 1. – С. 154.
18. Про інвестиційну діяльність : Закон України № 3461-VI від 02.06.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – С. 578.
19. Про інноваційну діяльність : Закон України № 3715-VI від 08.09.2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 77. – С. 14.
20. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України № 4618-VI від 22.03.2012 // Голос України. – 2012. – № 70. – С. 12.
21. Регіональна економіка у схемах і таблицях : навчально-практичний посібник / Т.М. Серікова, Н.К. Гіковата, Г.М. Шумська; за заг. ред. канд. екон. наук. доцента Серікової Т.М. – Х. : Вид ХНЕУ, 2010. – 176 с.
22. Щетинін А. І. Політична економія : підручник. – К. : ЦУЛ, 2011. – 480 с.
23. Лютий І. О. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави / Ш. О. Лютий // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С. 13–19.

12.3. Інформаційні ресурси

24. Башнянин Г. І. Регулювання економічних систем і його типи / Г. І. Башнянин, Г. С. Третяк, О. М. Мартин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/17_2/135_Baszniayn_17_2.pdf
25. Зайдель М. І. Економічна політика незалежної України: деякі підсумки та перспективи / М. І. Зайдель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_1/40.pdf
26. Кульчицький Б. В. Методологічні проблеми типологізації економічних систем суспільства / Б. В. Кульчицький [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/iglpdp/2002_27/135_Kulczycki_LG_27.pdf
27. Кульчицький Б. В. Типологізація економічних систем на основі уточнюючих об'єктивних критеріїв / Б. В. Кульчицький [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/13_2/198_Kulczycki_13_2.pdf
28. Лапчук Я Зміст і цілі грошово-кредитної політики / Я. Лапчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Lapczuk.pdf>
29. Лозова О. Роль грошово-кредитної політики в стимулюванні інноваційного розвитку вітчизняної економіки / О. Лозова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gev/2011_2.pdf
30. Малига В. А. Регуляторна політика як напрям вдосконалення правового регулювання господарських відносин / В. А. Малига [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nashp/2011_1_2/Maluga.pdf
31. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.portal.rada.gov.ua>.
32. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua/>
33. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
34. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>
35. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Економіка України" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"					
Використовувати конкурентні переваги країни і підбирати конкретні засоби та інструменти для належного управління національним багатством країни	Сутність поняття національної економіки та вихідні положення процесу управління національним комплексом країни, основні складові національної економіки	Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів управління національною економікою країни; знання методології дослідження й удосконалення процесів регулювання національної економіки	Уміння використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму регулювання національної економіки	Здатність до роботи у команді з іншими студентами при обговоренні необхідності регулювання національної економіки в Україні	Здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування методології дослідження механізму регулювання національної економіки в Україні
Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики					
Використовувати методи й інструменти державного регулювання економіки країни та її регіонів	Сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів державного регулювання економіки	Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів державного регулювання економіки у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні	Уміння використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні	Здатність до роботи у команді з іншими студентами при обговоренні необхідності державного регулювання економіки та економічної політики в Україні	Здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування механізму державного регулювання економіки в Україні
Тема 3. Політика економічного зростання в національній економіці					
Оцінювати вплив факторів економічного зростання, розраховувати показники кількісних та якісних змін економічного розвитку країни та її регіонів	Сутність поняття "економічне зростання" та "сталий розвиток". Методи оцінки основних макроекономічних показників	Знання про сутність, типи фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки; знання основних критеріїв та показників економічного зростання країни; засад державної політики стимулювання економічного зростання	Уміння визначати ступінь впливу основних факторів економічного зростання на розвиток національної економіки; розраховувати часткові та узагальнюючі показники економічного зростання та ефективності розвитку національної економіки	Здатність налагоджувати ефективну комунікацію у групі щодо інтерпретації результатів розрахунку показників кількісних і якісних змін економічного розвитку країни та її регіонів для обґрунтування напрямів державної політики стимулювання економічного зростання	Здатність брати на себе відповідальність за коректність та адекватність оцінки впливу факторів економічного зростання та розрахунку показників кількісних та якісних змін економічного розвитку країни та її регіонів

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі національної економіки України					
Приймати управлінські рішення щодо модернізації територіального управління економікою, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід	Сутність поняття державна регіональна політика (ДРП). Основні види та інструменти ДРП. Сутність методу "дерево цілей". За-рубіжний досвід реалізації ДРП	Знання про сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні; знання основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики	Уміння обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні	Здатність дотримуватися соціальних норм і правил при співпраці з іншими студентами при формуванні своєї власної позиції щодо ефективних шляхів реалізації регіональної політики	Здатність брати на себе відповідальність за прийняття індивідуальних й колективних рішень у процесі вибору шляхів ефективної регіональної політики у країні
Тема 5. Характеристика економічного потенціалу національної економіки та особливості його використання					
Здійснювати оцінку ефективності використання економічного потенціалу та національного багатства країни	Сутність поняття економічний потенціал та його складових. Поняття "природні ресурси" та "трудові ресурси". Основні елементи економічного потенціалу	Знання складових економічного потенціалу національної економіки та показників ефективності їх використання за різними методиками оцінки; знання про основні показники оцінки ефективності задіяного національного капіталу та його продуктивності	Уміння здійснювати оцінку ефективності використання економічного потенціалу країни, визначати ступінь продуктивності національного капіталу та означати чинники розвитку національної економіки	Здатність до роботи у команді у процесі оцінки складових економічного потенціалу та визначення показників задіяного національного капіталу	Здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання національного капіталу при урахування факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища
Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура					
На основі аналізу галузевої структури визначати необхідні напрямки структурних зрушень національної економіки з метою досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування	Сутність понять "галузь економіки", "галузева структура"; класифікацію основних галузей матеріального та нематеріального виробництва	Знання про основи формування структури господарського комплексу національної економіки; поняття та ознаки галузі спеціалізації, інфраструктури; характеристики та особливості розвитку основних міжгалузевих комплексів України	Уміння розраховувати основні показники, що характеризують динаміку галузевої структури національної економіки, визначати тенденції її розвитку та формулювати напрямки необхідних структурних зрушень для досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування	Здатність до роботи у команді при обговоренні результатів розрахунків показників, що характеризують динаміку галузевої структури національної економіки та визначення тенденцій її розвитку	Здатність брати на себе відповідальність за наслідки прийнятих рішень щодо реалізації необхідних напрямів структурних зрушень національної економіки з метою досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки					
Визначати та обґрунтувати доречні методи прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку національної економіки	Визначення поняття "прогнозування" та його основних принципів; сутність програмування та поняття "програма"	Знання основних етапів прогнозування та видів прогнозних документів; знання методів прогнозування; знання основ макроекономічного програмування та порядку затвердження програм економічного і соціального розвитку різних рівнів	Вміння здійснювати вибір методичного інструментарію для розробки конкретного прогнозу чи програми соціально-економічного розвитку	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку	Здатність брати на себе відповідальність за точну ідентифікацію ключових проблем економічного і соціального розвитку на національному і регіональному рівні
Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі					
Обґрунтовувати напрями економічної і політичної інтеграції України до світового господарства	Сутність світового господарства та основних вимог міжнародної взаємодії. Сутність та види міжнародних економічних зв'язків. Поняття інтеграції та принципових ознак політичної та економічної інтеграції	Знання характеристик інтеграційних процесів та основних етапів інтеграції; розуміння необхідності інтеграції країни до світового господарства в умовах глобалізації; знання основних інструментів державного регулювання зовнішніх зв'язків країни	Вміння формулювати та обґрунтовувати цілі та критерії напрямів інтеграції України до ЄС; обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків впливу управлінських рішень щодо реалізації того чи іншого стратегічного напрямку інтеграції на національні ринки	Здатність до роботи у команді у процесі розробки пропозицій та реалізації заходів інтеграційної стратегії при раціональній міждержавній взаємодії в умовах глобалізації на основі моніторингу стану соціально-економічного розвитку національної економіки	Здатність самостійно приймати ефективні управлінські рішення щодо напрямів інтеграційної міждержавної взаємодії в складних і непередбачуваних умовах

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	15
5. Теми та плани семінарських занять.....	17
6. Теми практичних занять.....	18
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	20
7. Самостійна робота.....	23
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	26
8. Індивідуально-консультативна робота.....	28
9. Методи навчання.....	29
10. Методи контролю.....	33
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	38
12. Рекомендована література.....	44
12.1. Основна.....	44
12.2. Додаткова.....	44
12.3. Інформаційні ресурси.....	46
Додатки.....	47

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ

Робоча програма для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Гавкалова** Наталія Леонідівна
Грузд Марина Володимирівна
Мельник Вікторія Іванівна
Шумська Ганна Миколаївна

Відповідальний за видання *Н. Л. Гавкалова*

Редактор

Коректор

План 2018 р. Поз. № 194 ЕВ.

Підп. до друку Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. . Обл.-вид. арк. . Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Науки, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*